न याचे पितरं राज्यं नानुशासामि मातरं ।
एवं परमधर्मज्ञं नानुजानामि राघवं ॥ २५ ॥
यदि त्ववश्यं वस्तव्यं कर्तव्यं च पितुर्वचः ।
अहमेव निवत्स्यामि चतुर्दश वने समाः ॥ २६ ॥
धर्मात्मा तस्य सत्येन भ्रातुर्वाक्येन विस्मितः ।
उवाच रामः संप्रेक्ष्य पौरजानपदं जनं ॥ २७ ॥
विक्रीतमाहितं क्रीतं यत् पित्रा जीवता मम ।
न तल्लोपयितुं शक्यं मया वा भरतेन वा ॥ २८ ॥
उपाधिर्न मया कार्यो वनवासे जुगुप्सितः ।
युक्तमुक्तं च कैकेय्या पित्रा मे सुकृतं कृतं ॥ २९ ॥
जानामि भरतं क्षान्तं गुरुसत्कारकारिणं ।
सर्वमेवात्र कल्याणं सत्यसंधे महात्मनि ॥ ३० ॥
अनेन धर्मशीलेन वनात् प्रत्यागतः पुनः ।
भ्रात्रा सह भविष्यामि पृथिव्याः पतिरुत्तमः ॥ ३१ ॥
वृतो राजा हि कैकेय्या मया तद्वचनं कृतं ।
अनृतान्मोचयानेन पितरं तं महीपतिं ॥ ३२ ॥

इत्ययोध्याकाण्डे भरतानुशासनं नाम एकादशाधिकशत-
तमः सर्गः ॥ १११ ॥